

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Vita Spirituali, Eivsque Perfectione - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1611

Quòd Vita contemplatiua est propria religiosorum solitariorum, & hi quales
esse debeant. Cap. xxxij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77833)

derio virtutum allicitur; iam humilitatis, mansuetudinis, fraternæ charitatis, cæterarumque virtutum exercet actiones. Iam amat, iam sperat, iam se ipsam benignissimo Creatori offert; iam omnia sua illi donat; iam gratias agit, iam cum ingenti exultatione se diuinæ voluntati committit. Denique tanta pace interdum, & tranquillitate perfunditur, & tot aliis sanctis affectibus saginatur, vt nullo modo lingua carnis eos possit exprimere. Sed de his affectibus animus est suo loco latissime disputare, si Dominus, qui vitæ & mortis habet imperium, vitam concesserit, & obedientiæ onus scribendi opportunitatem non excluserit. Hæc de actibus vitæ contemplatiuæ non tam expressimus, quam pro necessitate materiæ breuiter prælibauimus.

Quod vita contemplatiua est propria religionum solitariorum, & hi quales esse debeant.

CAPVT XXXII.

ITAM contemplatiuam esse eorū religionum, qui in solitudinibus cænobia ex instituto cõstruxerunt, & à populis elongantur, cuiusmodi sunt, qui sanctorū patrum, Basilij, Hieronymi, Augustini, Benedicti, Brunonis, & Bernardi vestigiis inhaerent, nõ erit difficile comprobare. Ad quid enim hi populorū frequentias fugitant, & occupationū sollicitudines abiciunt, nisi vt sibi ipsis, & Deo intedant, ac more Angelorū diuinis laudibus, & contemplationi caelestium mysteriorum insistant? Omnis enim humana vita, quæ secundum virtutem instituitur, aut in externis virtutis operibus distinguitur: aut in internis mentis functionibus occupatur, neque otio consumitur, quod est vniuersæ bonitatis excidium. Cùm ergo istorum religionum vita, operibus externis sit libera, consequens profectò est, vt mentis considerationibus sit addicta. Hoc autem significat Propheta regius in persona cuiuslibet monachorum, dicens: *Quis dabit mihi pennas sicut columbæ, & volabo, & requiescam?* Pericula sæculi videns, ad vitam contemplatiuam vocatus, columbæ pennas ad fugiendum desiderat. Columba autem typus est Spiritus sancti. Quia vidi (inquit Ioannes) Spiritū descendentem quasi columbam de cælo, & mansit super eum. Nimirum super Christū Iesum: pennas autem huius innocentissimæ columbæ petere, quid est, nisi diuini Spiritus gratiam ad fugiendum postulare? Et quod anima his pennis instructa conuolabit, nisi in locum huic nostræ columbæ, cuius sunt pennæ, amicū, nec suæ puritati, & sanctitati minus gratum? Columba (vt ait Rupertus Abbas) sedet supra riuos aquarum: Ducet ergo animam pennis sapientiæ, vbi requiescat iuxta fluentia Scripturarum. Columba nihil viuum comedit, portauit igitur eam plumis intellectus, vbi nihil malè viuū, id est, id quod mundo viuūt, acceptet. Columba alienos pullos nutrit, feret itaque animam in eum locum per donum consilij selectum, in quo alienos filios, scilicet peccatores, qui recesserūt à Domino, precibus, & oratione sustentet. Colūba in petra nidificat, vnde illos, quos deligit, munere fortitudinis in petram extollet, petra autem erat Christus, in cuius vulneribus nidum suum tutissimum collocabūt. Columba grana candidiora colligit, quare animam

A
Citra dubium impellet in eam regionem amœnissimam, in qua dono scienciæ grana virtutum candidissima coaceruet. Columba felle caret, eius ergo erit animam dono pietatis ab amaritudine sæcularium curarum auellere, & in loco diuinis amoribus accommodato constituere. Columba gemitum pro cætu habet, igitur vocabit animam in desertum, vbi gemitibus inenarrabilibus Christum exoret. Habitationem his proprietatibus decoratam requirit, qui ad requiescendum, pennas columbæ, quibus volet, exoptat. Quia tamen desiderium pauperum exaudivit Dominus, statim pauper iste penas columbæ deposcens, ingenuè fatetur se fuisse à Domino clementer auditum. Ecce (inquit) elongaui fugiens, & mansi in solitudine. In loco quidem columbæ gratissimo, in quem sæpissime animas columbinam simplicitatem amantes, deducit. Solitudo est, vbi istæ animæ, sacrarum Scripturarum pane nutriuntur, nihil quod mundo viuūt admittunt, peccatoribus opem ferunt, Christi vulneribus se meditando ingerunt, virtutum omnium perfectionem comparat, affectus sancti amoris colligunt, & orationibus assiduis suum Dominum interpellant. Sed ad quid, o pauper fugiens te elogasti: cuius causa in solitudine mansisti? Expectabā eū (inquit) qui saluum me fecit à pusillanimitate Spiritus, & tēpestare. Ad hoc sane in solitudine secessit, vt Domini aduentū expectaret, vt liberos suos, omnia mundana contēnendo, præcingeret, contēplationis lucernā in manibus teneret, & sic esset similis hominibus expectantibus Dominū suū quādo reuertatur à nuptiis. Hęc expectatio Domini, qui solitarios à pusillanimitate liberat, vt magna optare audeat, & à tempestate sollicitudinū eripit, ne eos à quiete contemplationis impediatur, vitam contemplatiuam indicat, quam debet tota suæ mentis contentione sectari. Sicut enim, qui sperat, illud cogitat, illud desiderat, illud loquitur, de illoque interrogat, cuius amore, & expectatione tenetur; ita vita hæc expectatio Domini dicitur, quia omnibus aliis curis sepositis in Deo cogitationes, desideria, affectusque constituit.

Quales igitur futuri sint isti vitæ contemplatiuæ amatores in solitudinibus sub cura prælati, & in consortio fratrum habitantes; licet nos eorū institutum non proficemur, tamen ex his, ad quæ anhelamus, cū singulis annis per aliquot dies curas deponimus, & in locum remotum secedimus, vt fordes peccatorum nostrorum lacrymis diluamus, & Deum pro modulo nostro contemplemur, possumus vtrumque coniectari. Proposito namque ante oculos prædicto huius vitæ fine, in cuius adeptione omnes suorum laborum neros intendunt: à procuranda quiete, non solum corporis, sed multo magis mentis, huius institui iter incipiunt. Quies corporis est, vt in vno loco, scilicet in cella, aut in eremo solitarij quiescant. Quies verò mentis, vt omnem turbationem, omnem curam, omne desiderium, omnem rei creatæ memoriam à se remoueant, quasi nihil esset in mundo nisi solus Deus, quem sunt intentissimo feruore cordis amaturi. Ista quies est veluti officina, in qua ars contemplationis addiscitur, & omnium virtutum actus exercentur. Nam corpus per varia loca discurrens, sensus euagantes, & animus curis, desiderijsq; distractus, qua ratione poterit suum contuitum in res caelestes desigere, & ad virtutū possessionem festinare? Iure optimo Beatus Ephrem magnus ille Ecclesiæ Edissenæ Diaconus, quieti mentis laudem magisterij virtutis ascribit. Inter alia enim, sic inquit. Posside autem, & mētis tranquillitatem, atque quietē, frater, pro muro munitif.

lino:

Psal. 54.

Ioann. I.
32.

Rupers.

1. Cor. 9.

Psal. 54.
8.Psal. 54.
9.Luc. 12.
36.Ephrem.
lib. de pa
nencia,
et con
pani.

4. Reg. 2.
11.

lino: Nam quies superare te faciet passiones tuas: tu enim de loco superiori pugnans, illa autem de loco inferiori. Acquire igitur cum timore Dei quietem, & non nocebunt tibi quemcumque tela inimici. Nam quies cum timore Dei coniuncta, curus igneus est, in celum possessorem suum efferens. Fidem illius tibi faciat Propheta Elias, qui quietem ac timorem Domini amans, assumptus est quasi in celum: o quies monachorum profectus! o quies scala caelestis! o quies via regni caelorum! o quies compunctionis mater! o quies penitentiae conciliatrix! o quies peccatorum speculum, quae homini sua scelera, atque delicta ostendis! o quies, quae lacrymas nequaquam impedis! o quies mansuetudinis procreatrix! o quies humilitatis contubernalis, ac socia! o quies, quae ad pacificum statum hominem perducis: o quies timori Dei coniuncta, quae menti tamquam fenestra lucem infers! o quies cogitationum inspectrix, & discretionis adiutrix! o quies omnis boni genitrix, ieiunij firmamentum, & gulae impedimentum! o quies orationis, sacraeque lectionis vacatio! o quies cogitationum serenitas, & tranquillitatis portus! o quies animae securitas! o quies iugum suavis, & onus leue, reficiens portansque portantem te! o quies animae, ac cordis laetitia! o quies oculorum, & aurium, linguaeque sanum! o quies procacitatis intemptrix, & impudentiae inimica! o quies pietatis, ac religionis mater! o quies passionum carcer! o quies omnis virtutis cooperatrix! o quies voluntarie paupertatis hospita, & amica! o quies Christi ager fructus optimos proferens! o quies diuino timore coniuncta, munus, ac propugnaculum decertare cupientium propter regnum caelorum! Haecenus Beatus iste pater recensuit tranquillitatis commoda. Ea vero sublata, vniuersa ad Deum contemplantum necessaria, funditus euanescent. Sicut enim fons aquae turbidus, non exprimit rerum iuxta positarum imagines; tranquillus autem ac quietus omnia tam prope quam longe posita, ut arbores aquae propinquas, & solem, lunam, & stellas distitas representat: ita mens inquieta nihil apte cogitat, sed propriae turbationis obscuritate tabescit: pacata vero, & quieta, tum quae iuxta sunt, hoc est, se ipsam, & suas miseras, imbecillitatesque considerat, tum quae longe sunt, id est, superna Dei dona, a quibus abest, agnoscit, & istorum causa desiderii inardescit, illorum autem gratia in fletu lacrymarumque resoluitur.

Quietem corporis, & mentis, cura affligendi carnem, & castigandi corpus subsequatur. Ad hoc enim sancti patres desertum petierunt, sibi que solis remoti vixerunt, ut hunc virtutis hostem, vigiliis, ieiunationibus, flagris, genuflexionibus, stationibus, & aliis corporis castigationibus spiritui subiugarerent. Et valde absurdum est loco deliciarum nuncium remittere, & ad statum penitentiae, & afflictionis conuolare, ut quis cibo, & potui, & somno indulgeat, & liberius quam in saeculo suis cupiditatibus seruiat. Christus Saluator noster ductus est ab Spiritu sancto in desertum, numquid, ut corpus immaculatum opiparis cibis, & pretiosis vinis immoderate reficeret? Non, sed, ut quadraginta dierum ieiunio conficeret, & fortiter aduersus hostem veterosum pugnaret. Numquid Ioanes Baptista in eremum secessit, ut mollicium vestimentorum, & saeculi delicias haberet? Non sed ut cilicium de pilis camelorum indutus; & zona pellicea praecinctus, & locustis, ac melle syluestri refectus, omnem mundi gloriam, & dignitatis ambitum conculcasset. An Pauli, Antonij, & Hilariones, & (ut accommodati ad rem nostram loquar) an Hieronymi, Benedicti, & Brunones, soli-

Matth.
4.1.Matth. 3.
4.

A tudinum antra incoluerunt, ut otiosam vitam ducerent, & nullo se laborum genere fatigaret? Non sane, sed ut orationi intarent, & magnis afflictionibus se castigantes, mundi voluptates irridere, & corpusecula sua in obsequium Christi, prolongato martyrio, crucifigerent. Ita & nunc sapientes cenobitae, se in monasteriis abscondunt, quod saluatorem suum, & sanctos imitantes, & corpora sua, voluntaria castigatione cohibentes, ea sacrificia immaculata offerant, & hostias acceptabiles efficiant. Elias nobilissimus solitariorum pater, in quo ab Ochozia rege cognoscitur: Equidem existimo, quia in habitu penitentiae, atque in veste villosa, & hirsuta. Cum enim interrogasset Ochozias, cuius figure & habitus esset vir ille, qui nuntium illi mortis immitteret, & audisset, vir pilosus, & zona pellicea accinctus renibus, statim eum ex vestimenti vilitate, & asperitate cognouit, dicens: Elias Thebiticus est. Hoc fuit indicium patris, sit etiam & filiorum insigne. In ieiunio, in cilicio, in vigilia, in facie pallida, & macilenta monachos vniuersi cognoscant. Non decet filios, nouas & inusitatas vestes, & inusitata ferula in desertum inuehere, & parum cibos, & indumenta despiciere. Corporis castigatio vna est ex duabus aliis, quibus contemplatiuorum oratio in caelum erigitur, & ad thronum Domini aditum reperit. Vnde Bernardus: Duas alias habeat oratio nostra, contemptum mundi, & afflictionem carnis, nec dubium, quin caelos penetret, & dirigatur, sicut incensum in conspectu Dei. Erit enim gratum sacrificium, & acceptabilis oratio nostra, in qua cum auro, & thure, fuerit etiam & myrrha, quae licet amara sit, tamen perutilis est, & conseruat corpus, quod mortuum est propter peccatum, ne defluens in vitium, putrefiat. Oratio his alis destituta, quid faciet? amore saeculi, & deliciarum pondere praegravata, quid poterit? Non dubito, quin praetrepiditate humi repetet, & nihil, aut parum a Domino scrutatore cordium impetrabit. Sanctus Iacob, cum a domo sui patris egrediret, & in Mesopotamiam vxoris accipiendae gratia proficiscitur, in itinere vitam asperam duramque sectatur. Non amiciebatur vestimentis pretiosis, nec vesceretur cibis delicatis, qui votum vouit, dicens: Si fuerit Deus mecum, & custodierit me in via, per quam ambulo, & dederit mihi panem ad vescendum, & vestimentum ad induendum, erit mihi Dominus in Deum. Non dormiebat in molli culcitra, nec caput blando cervicali sustentabat, nec in terra iacens, & lapides supponens capiti suo, sine vlla molestia dormiuit. Et quod fuit huius corporeae afflictionis emolumentum? Certè quoddam vitae spiritualis scalam, in caelum usque protensam conspexit, Angelos ascendentes, & descendentes vidit, Dominum scalae innixum considerauit, verba eius audiuit, largam bonorum promissionem accepit. Hunc ergo patriarcham solitarii imitentur, si patriam, parentes, & amicos, opes, & dignitates, amore spoliatae, hoc est, sanctae perfectionis deseruit, & Angelorum Domini que conspectum, eiusque benedictionem optet accipere. Illi primi eremitae sub Marci Euangelistae disciplina militantes, quorum institutum Philo disertissimus Iudaeorum in libro de vita contemplatiua describit, hanc parcitatem, quam diximus, secum, rigoremque seruabant. In cibatu (inquit ille) videtur pane simplici, sal vicem supplet obsonij, qui deliciae tiores sunt, hyssopum pro condimento adijciunt, potum est fluentis hauriunt, contenti placare dominas naturam mortalibus additas, famem sitimque, absque omnibus lenocinijs, fruendo rebus, sine quibus non licet viuere. Edunt igitur, ne esuriant bibant, ne sitiant,

4. Reg. 1.
7.Bernard.
ser. 3. in
Epphania Do.
mini.Genea. 18.
20.Philo de
vita con-
templ.

tiant, saturitatem cauendo, vt inimicā animo pariter ac corpori. Et quoniam tegminis duae quoque sunt species, vestis tectumque, de ædibus iam dixi esse incultas & extemporaneas factas ad præsentem vsum tantummodo, in veste autem eadem apparet simplicitas ad arcēdos calores, & frigora, pro pelliceis crassa tunica in hyeme, æstate verò exomis, aut interula lineæ in vniuersum enim exercēt modestiam, vt fontem veritatis. Et cætera.] Hac vitæ simplicitate, & austeritate, quam Philo cōmemorat, ad matutinā vespertinamque precationem therapeutā, hoc est, Deicolores, parabantur, & ad assiduam sacrarū Scripturarum lectiōem reddebantur aptissimi. Quos in his sequi debet, qui eisdem mētis exercitationibus iugiter voluerit insistere. Prudētia tamen in afflictatione corporis tenēda est, & feruor spiritus carnis imbecillitati accommodandus, ne ante tempus fatigata succumbat. Nam (vt inquit Sanctus Leo Papa) cū Apostolus dicat: Carnis curam ne feceritis in desideriis, non ea nobis interdīta intelligimus, quæ saluti congruūt, & quæ humana possit infirmitas, sed quia nō omnibus desideriis seruiēdū, nec quidquid caro cūcupiscit, implēdū est, de adhibendo tēperatiā modo admonitos nos esse cognoscimus, vt carni, quæ sub animi est cōstituta iudicio nec superflua cōcedamus, nec necessaria denegem⁹.] Afflictio corporis hac dicitur creatio cōstituta, nō solū per totā vitā facile durabit, sed nos etiā ad mētales exercitationes aptos efficiet.

Animo, quietis præsidio, & corpore, austeritatis beneficio purgato, iam monachus omnes horas diei & noctis, quas parco cibo, moderato somno, & aliquatula quieti subtraxerit, in mētales occupationes distribuatur, & vnicuique horæ congruam occupatiōnem assignet. Hoc tēpus mentalis oratio sibi vendicet, hoc psalmodia, & oratio vocalis vsurpet, hoc spiritualis lectiō teneat, hoc studiū sacrarū Scripturarū assumat. Sic hora, in qua se solitarius examinet, in qua beatā Virginem omnium mortalium partem, exoret, in qua Sanctos, quibus dies sacer est, inuocet: Nūc in aliquo opere manū labore, deinde, quæ legerit, in proprio, aut aliorum vsum scribat, postea, quæ scripserit, corrigat, & emēdet, & nullū tēporis spaciū otio & socordia prætermittat. Hanc exercitiōrum distributionē ita mordicus teneat, vt eā sine clara necessitate, aut euidenti vitilitate præterire, velut crimē existimet. Ipse Sol, & lux, & Luna, & stellæ, diem noctemque illuminantes, sint testes, quia cū singulis horis p̄sum mentalium exercitiōrum persoluētē inueniunt, & numquā, aut tamquā desidio sum, aut tamquam incōstantem, inertē, aut leuitatis increparūt. Cellula ipsa testimoniū ei stabilitatis, & sanctæ solitudinis præbeat, & strenuū militem omni hora, proprio armorum genere præliatē, collaudet. Angelus uisitationis deputat⁹ gaudio perseueratiæ eius illectus, ei orati, psallēt, & legēt, ac præscriptis occupationibus lab orati, alacriter assistat. Sanctissimus Dionysius Richelius, Carthusiensis ordinis gemma pretiosa, & amplissimum omnium solitariorum exemplar, quod ipse faciebat, in hunc modū literis mandatū reliquit.

Dionys. lib. 1. de fine & vita solit. ar. 20.

Itaque quoniam animæ vires, & actus, multi diuersiq; sunt, & tempora æquē distincta, temporibus aptanda sunt, opera singulisq; horis sunt exercitia debita danda, vt dum psallendi tempus est, psallamus, dum meditandi, meditemur, dum operandi, operemur, dum plangendi, plāgamus, dum vigilandi, vigilemus, dum dormiendi, dormiamus, dum surgēdi, surgamus; dum vescedi, vescamur, dum egrēdiēdi, egrēdiamur, dum includendi, includamur, dum silendi, sileamus, dum profandi, effemur, dum disciplinādi, discipline mur, dum orandi, oremus, dum lætandi, lætemur, dū

A abstinēdi, abstineamus. Hoc enim modo omnia nostra honestē ordinatēq; fient.] Ista inuolabili internarum occupationū serie, monachus sensim ad mētis immutabilitatē perueniet, eamque interiorē serenitatem acquirēt, qua ad lucem cœlestē suscipiēdam aptus efficietur. Huius lucis præsidio sæculum illi amarefcer, mūdāna fastidiet, & virtus ac puritas mentis dulcescet. Desideria sua, nō iā in diuitiis, nō in honoribus, nō in corporis voluptatib⁹, sed in omnium istorū despectione, atque in cruce Christi, cōsistuet. Quæ desideria opera tandē subsequētur, vt mūdāna contēnat, cœlestia diligit, creaturarū obliuiscatur, Dei tantum, & suæ voluntatis exequendæ, recordetur. Animos sentiet, quibus vitia prosternat, seipsū vincat, virtutes acquirat, amore ardeat, ac totus in Dominum trāsformatus, euadat omnino perfectus. Ecce nō solitarius audax solitarios admonui, & nec dum in actiua vita instructus, cōtemplatiuus instruxi; sed mihi profectō ignoscendum est, qui nō superbia tumēs, sed desiderio aliorum perfectionis, & operis integritati prospiciens, hanc prouinciā admonendi vitam contemplatiuam agēs, suscepi.

Nō grauabor autem, quos meis verbis edocui, lētētia prolixiori Prosperi Episcopi R hegēs, quæ omnia suprā dicta cōprehēdat, erudire, vt tati patris auctoritas huic argumento sinē imponat. Vita cōtemplatiuæ sectator (inquit) ad cōditōrē suum corde illuminandus accedat, ipsi cōtemplādo, atque infatigabiliter perfruendo, vigilatē inseruiat, ipsum iugiter cōcupiscat, præ amore eius omnia, quib⁹ inde potest auerti, refugiat, omnes cogitationes suas, ac totā spē ex illius dilectione suspēdat. Literarū diuinarū sacris meditationibus vacet, in his se diuinitus illuminat⁹ oblectet. Ibi se totū velut in speculo quodā refulgēte consideret, quod in se prauū deprehēderit, corrigat; quod rectū est, teneat, quod deforme, cōponat, quod pulchrum, excolat, quod sanū, seruet, quod infirmū, assidua lectiōe corroboret. Domini sui præcepta infatigabiliter legat, inexplēbilitē diligit, effaciter impleat, & quid sibi cauēdum, quid uide fectādū sit, ex eis sufficiētē instructus agnoscat, mysticis earū diuinarum Scripturarum perferutandis insillat, Christū promissum legat, representatū videat, prophetatā perditionem populi contumacis intelligat; impleri luceat; de salute gētū gaudeat, ex præteritis, quæ prædicta sunt, & impleta teneat, futuris promissionib⁹ credat. Ab strepitu negotiorū sæculariū remotissimus ea seruet excogitet, quibus animum suum in desiderium future remunerationis inflāmet. Studiis spiritualibus, quibus in dies singulos melior fiat, inuigilet; amet otium sanctū in quo exerceat animæ suæ negotiū, mortuum sibi deputer mūdum, ac se mūdi blandientis illecebris exhibeat crucifixū. Delectationibus speculatorum præsertim incōparabiliter anteponat sui Creatoris intuitū. Semper se proficiente successu in fastigiū diuine cōtemplationis attollat, numquā, ne ad momētum quidē à promissionibus futuris considerādis auertus, ad terrena respiciat, eō acie mētis inde sinētē intēdat, quod peruenire desiderat. Beatitudinē vitæ future ante oculos animi sui proponat, & diligit, nec metuat ali quid tēporale, nec cupiat, nec aut metus dimittēdæ, rei temporalis, aut cupiditas acquirendæ intēctionē mentis eius emolliat. Non eum blāda corrūpāt, nec aduersa cōcutiāt, nō inflet opinio secunda, nec sinistra deiciat, nec falsa vituperatio, siue laudatioaugeat gaudia eius, aut minuat. Nō gaudeat de tēporalibus omnino nec luceat. Inter læta inuictus ac tristitia, vnā faciem animo cōstātī obtineat, nec pectoris eius stabilē firmitatē, quidquid promittit mūdus, aut

C auerti, refugiat, omnes cogitationes suas, ac totā spē ex illius dilectione suspēdat. Literarū diuinarū sacris meditationibus vacet, in his se diuinitus illuminat⁹ oblectet. Ibi se totū velut in speculo quodā refulgēte consideret, quod in se prauū deprehēderit, corrigat; quod rectū est, teneat, quod deforme, cōponat, quod pulchrum, excolat, quod sanū, seruet, quod infirmū, assidua lectiōe corroboret. Domini sui præcepta infatigabiliter legat, inexplēbilitē diligit, effaciter impleat, & quid sibi cauēdum, quid uide fectādū sit, ex eis sufficiētē instructus agnoscat, mysticis earū diuinarum Scripturarum perferutandis insillat, Christū promissum legat, representatū videat, prophetatā perditionem populi contumacis intelligat; impleri luceat; de salute gētū gaudeat, ex præteritis, quæ prædicta sunt, & impleta teneat, futuris promissionib⁹ credat. Ab strepitu negotiorū sæculariū remotissimus ea seruet excogitet, quibus animum suum in desiderium future remunerationis inflāmet. Studiis spiritualibus, quibus in dies singulos melior fiat, inuigilet; amet otium sanctū in quo exerceat animæ suæ negotiū, mortuum sibi deputer mūdum, ac se mūdi blandientis illecebris exhibeat crucifixū. Delectationibus speculatorum præsertim incōparabiliter anteponat sui Creatoris intuitū. Semper se proficiente successu in fastigiū diuine cōtemplationis attollat, numquā, ne ad momētum quidē à promissionibus futuris considerādis auertus, ad terrena respiciat, eō acie mētis inde sinētē intēdat, quod peruenire desiderat. Beatitudinē vitæ future ante oculos animi sui proponat, & diligit, nec metuat ali quid tēporale, nec cupiat, nec aut metus dimittēdæ, rei temporalis, aut cupiditas acquirendæ intēctionē mentis eius emolliat. Non eum blāda corrūpāt, nec aduersa cōcutiāt, nō inflet opinio secunda, nec sinistra deiciat, nec falsa vituperatio, siue laudatioaugeat gaudia eius, aut minuat. Nō gaudeat de tēporalibus omnino nec luceat. Inter læta inuictus ac tristitia, vnā faciem animo cōstātī obtineat, nec pectoris eius stabilē firmitatē, quidquid promittit mūdus, aut

Prosper. 1. de vita contempl. c. 8.

minatur, excutiat, sed idē semper, ac sibi similis per-
seuerans, mūdi huius damna, simul & lucra nō sen-
tiat. Et, cūm hæc, & his similia contemplatiuæ vitæ
desiderio affectus impleuerit, nō se hic iam ex parte
omni perfectum, sed perficiendum in illa beata vita,
quæ futura est, immobiliter credat; atque ad eādem
se, vbi Dei substantiam reuelata facie videre possit,
extendat. Nihil aliud à solitatio potest requiri, qui
post tantarum virtutum merita, se indignū reputat,
& seruum infructuosum existimat, & ad perpetuam
felicitatem, tamquam ad fontem suæ societatis
anhelat.

*Vitam contemplatiuam etiam pertinere ad
religiosos scholares omnium religionum,
qualesque à Prelatis optentur.*

CAPVT XXXIII.

PRÆTER monachos solitariam vitam
agentes, quos doctrina superior instru-
xit, sunt etiam in omnibus religionibus,
adhuc gratia excolendarum animarum
instituti, qui vitam contemplatiuam, vtrūque ample-
ctantur, atque sectentur. Hi autem sunt religiosi
scholastici, qui curriculo nouitatus emenso, literis
vacant, & intellectum scientiarum adeptione, perfici-
unt. Licet enim, si finē inspiciamus, cuius causa in
literarum studium incumbunt, manifeste comperia-
mus eos esse vitæ mixtæ professores, quia media ex
sine naturam sortiuntur, & isti studendo in finē vi-
tæ mixtæ festinant, tamen substantia functionis ipso-
rum vitæ contemplatiuæ est, cū tota posita sit in in-
dagatione, & contemplatione veritatis. Non ergo
erit abs re eos in hoc loco erudire, quo contemplatiuæ
vitæ naturam, perfectionemque tractamus, & qualis
futura sit ipsorum virtus, breuiter enotare. Vt autem
sui instituti professionem intelligat, & puritatem ei
congruam comparare studeant, hanc suorum studio-
rum & lucubrationum regulam sibi præfigant. Cūm
literas discat, arma præparet, quib⁹ sim operarius ido-
neus, & miles strenuus ad præliandum bella Domi-
ni. Hæc regula semper ante religiosorum scholarium
oculos obuersetur, eam iugiter meditentur, attentē
considerent, eique studiorum suorum annos accom-
modent, quam hoc ferē modo percipient.

Non omnia armorum genera cunctis militibus,
neque cunctis præliis sunt accommodata: sed hæc arma
istis militibus sunt vtilia, illis verò sunt inutilia,
& nocua, & huic modo præliandi sunt aptissimi ve-
rò nulla ratione conueniunt. Pastor Dauid accin-
ctus gladio Saul, cepit tētare si armatus potest in-
cedere, cūmque nō posset, deposuit arma regis iniqui,
& baculo suo, quem semper habebat in manibus, ac
quinq; lapidibus lapidissimis in pera collectis,
processit aduersus Philisthæum, & his infirmis armis
munitus, turrim illam carneam expugnauit, deiecit,
vicit, atque prostrauit. Ecce militē strenuum, & ani-
mosum, quodam armorum genere impeditum, alio
verò mirabiliter ad vincendum adiutum, & qui gla-
lea, & clypeo, & ense Saul, risui esset hosti, baculo, &
pera fuit ipsi formidini, ante cuius conspectū stare
non potuit. Rex etiam, qui ad bellum nauale gladiis
& lanceis triremes impletet, & tormenta aenea, pul-
uerem tormentarium, & ferreos aut lapideos globos
sperneret, non sibi victoriæ, sed sui & omnium suo-
rum pararet exitium. Nam hostibus tormentorū vi-
gniticos globos, accensalque faces iactantibus, nauigia
his machinis vacua soluentur, aquis obruerentur,
& milites, enses, iaceas, clypeosque gestantes, nullo

A negotio perirent. At contra, in duorum singulari
certamine scutū & ensis, & alia huius generis arma
requiruntur, machinæ autem, & tormenta bellica
inutilia censerentur. Vide, quo pacto diuersum bellū,
aut ex toto, aut ex parte dissimile genus armorum
exposcit. Hoc ergo bellum, quod religiosi literis, ac
scientiis tamquam armis quibusdam facturi sunt, nō
corporale est, sed spirituale, nō visibile, sed inuisibi-
le, quod aduersus aereas potestates, aduersus omnia
vitia mundanorum, atque peccata suscipitur. Nō est
enim nobis colluctatio (inquit Paulus) aduersus car-
nem, & sanguinem, sed aduersus principes & pote-
states, aduersus mundi rectores tenebrarum harum,
contra spiritualia nequitie in caelestibus. Scientiæ
igitur religiosæ necessaria (id est, arma hinc dimica-
tioni apta) non carnalia & mundana sunt, sed spiri-
tuales & caelestes, oportet, ita vt possint dicere illud
eiusdem Apostoli, Arma militiæ nostræ nō carnalia
sunt, sed potentia Deo ad destructionem munitio-
num, consilia destruentis, & omnem altitudinē ex-
tollentem se aduersus scientiam Dei. Scientiæ illis
perutilis ea est, quam Dominus profugo ire fratris
sui Iacobo Patriarchæ donauit. Dedit illi (inquit) sci-
entiam Sanctorum. Scientiam nempe, non solum san-
ctarum rerum, sed quæ iustis, perfectis, ac sanctis cō-
ueniat. Talem scientiam religiosi perdiscant, talem
scientiam suis studiis lucubrationibusq; conquirat.

Sed cupiunt audire scholastici religiosi, quæ sit
scientia carnalis, atque mundana, bello spirituali pa-
rum utilis, quæ verò spiritualis, & sancta huic dimi-
cationi proficua. Breuiter huius duplicis sciētie qua-
litates vnde ignoscantur, accipiant. Scientia carnalis
est scientia superba, & ambitiosa, quæ in teneris an-
nis, & in principio religiosæ vitæ, iam ad primas se-
des, ad cathedras, ad pulpita, & ad prælationes aspi-
rat. Est scientia inuida laudis alienæ, ac condiscipu-
lorum ingenio, & profectibus marrens, quæ opinio-
ni ac laudi proeectorum inuidet, subtilitatē & di-
gentiam æqualium contemnit, minorum imperi-
am, & ruditatem irridet, & sola ab omnibus lau-
dari, & in vniuersorum ore versari studet. Est scien-
tia curiosa nimis, nihil querens, nisi quæ intellectus
intemperantiæ satisfaciunt, & ostentationi, ac plau-
sus deseruiant, non quæ fratrum saluti proficiant. Il-
lud Pauli consilium obliuiscens: Stultas autem qua-
liones, & genealogias, & contentiones & pugna-
legis deuita, sunt enim inutiles & vana. Est scientia
magno errore decepta, quæ totam mentem, totum
desiderium occupat, totum tempus vsurpat, nihil or-
tationi, nihil mortificationi, nihil aliis muneribus
obediētiæ derelinquit. O quanta deceptio, o quanta
ignoratio, o quanta insipientia orationis & occupa-
tionum ab obedientia imūctarum, spacia præcidere,
& in studium, & sciētie acquisitionem commutare,
ac si in illa tota hominis beatitudo consisteret. Est
scientia arrogans, & procax, & inuerecūda, seipsam
exaggerans, nouitates conseruans, magistros ac præ-
ceptores parui pendēs, & aut minus subtiles, aut ni-
mis scrupulosos accusans. Est sciētia libertatis amās,
obseruantiæ inimica, relaxationis cupida, quæ disci-
plinam fugit, mortificationem timet, seniorum mo-
nitiones auertatur, regulas, vt non seruet, interpretatur.
Est tandem non sapientia de sursum descen-
dens, sed terrena, animalis diabolica. Hæc est scien-
tia carnalis, venenum virtutis, pestis carum reli-
giosorum, initium rixæ, mater contentionis, origo
superbia, fons heresum, & proeectorum omnium vi-
tiorum. Istam scientiam non odit Diabolus tam-
quam hostem, imò tamquam amicum, & sortorem
diligit, quæ decipiet ignorantēs, persequetur bonos,

1. Reg. 17.
39. etc.

Ad Eplo-
sios 6. 1. 2.

2. Cor. 10.
4.

Sapient.
10. 10.

Tit. 3. 9

Iacob. 3.
15.